

چالش بی تفاوتی سیاسی (مطالعه موردی: زنان شهرستان شاهین شهر)

حسن رضا آریایی راد^۱ - محمد مهدنور^۲

شماره ۱ (۲۴)

سال ۹
تابستان ۱۴۰۱

مقاله پژوهشی

تاریخ دریافت:
۱۴۰۲/۰۳/۰۵
تاریخ پذیرش:
۱۴۰۲/۰۳/۱۸
صص: ۶۴-۸۲

چکیده

هدف این پژوهش بررسی رابطه بی تفاوتی سیاسی زنان (به عنوان متغیر وابسته) و متغیرهای زمینه‌ای (سن، تحصیلات، تأهل، اشتغال، مذهب، قومیت، درآمد، زبان یا گویش و محل سکونت) می‌باشد که در این مقاله به آن پرداخته شده است و فرض بر آن بوده که بین همه این متغیرهای زمینه‌ای با بی تفاوتی سیاسی (به عنوان متغیر وابسته) در بین زنان شاهین شهر رابطه معناداری وجود دارد، بر اساس روش گردآوری داده‌ها، پژوهشی پیمایشی - علی از شاخه تحقیقات میدانی بوده و جامعه آماری متشکل از ۳۸۸ نفر زنان ۱۸ سال به بالای شهرستان شاهین شهر، از طریق نمونه‌گیری تصادفی، با استفاده از ابزار پرسشنامه مشتمل بر ۹۱ سؤال که تجزیه و تحلیل داده‌ها، با استفاده از نرم‌افزار SPSS محاسبه شده است. با توجه به نتایج حاصل شده از روش تحلیل رگرسیون چندگانه به روش هم‌زمان مشخص شد که بین متغیرهای زمینه‌ای (سن، تحصیلات، تأهل، اشتغال، مذهب، قومیت، درآمد، زبان یا گویش و محل سکونت) با بی تفاوتی سیاسی در بین زنان شاهین شهر رابطه معناداری یافت نشد.

واژگان کلیدی: بی تفاوتی سیاسی، زنان، مشارکت، شاهین شهر، انفعال سیاسی

DOI: 10.2783.4999/PRIW.2022.1253.2.25.5

^۱ استادیار گروه علوم سیاسی، دانشگاه آیت الله بروجردی (ره)، بروجرد، ایران hr_aryaerad@yahoo.com
^۲ نویسنده مسئول: دانش آموخته کارشناسی ارشد علوم سیاسی، دانشگاه آیت الله بروجردی (ره)، بروجرد، ایران
f4mahdenoor@yahoo.com

مقدمه

جمهوری اسلامی، نظام سیاسی است که از دو بخش جمهوریت به عنوان شکل و اسلامیت به عنوان محتوا تشکیل شده است. جمهوریت نظام به شیوه‌های مختلف محقق می‌شود که یکی از آن‌ها، مشارکت سیاسی است؛ که آن‌هم از طرق گوناگونی حاصل می‌شود و مشارکت در انتخابات از شوراهای شهر و روستا تا مجلس خبرگان رهبری - از مهم‌ترین مصادیق آن است. همه گروه‌ها و اقشار جامعه صرف‌نظر از اینکه متعلق به چه قوم، حزب، بوده و دارای کدام زبان، مذهب و دینی باشند، می‌توانند در همه عرصه‌های سیاسی حضور یابند. با مشارکت همه شهروندان در عرصه‌های سیاسی نظام‌های دموکراتیک شکل و معنا پیدا می‌کند. مشروعیت و انسجام هر نظام دموکراتیک به حضور پررنگ همه شهروندان در فعالیت‌های سیاسی بستگی دارد. در مشارکت، نیاز به یک تعهد است تا متضمن حضور تمام شهروندان در برخورداری از حقوق و فرصت‌های برابر شود تا همه شهروندان بتوانند با استفاده از فرصت و شرایط یکسان و سایر ابتکارات شهروندی، در کلیه امور و مسائل عمومی سهم باشند (توچیناردی، ۲۰۱۴: ۳۷-۳۹).

با توجه به اینکه زنان نیمی از جوامع بشری را تشکیل می‌دهند، مشارکت سیاسی آنان، نقش بسیار مؤثری در توسعه جوامع دارد. حاصل افزایش مشارکت سیاسی زنان اخذ تصمیمات حمایتی است که متعاقباً باعث افزایش مشارکت اقتصادی زنان می‌شود؛ به عبارت دیگر، مشارکت و توسعه سیاسی زنان، مشارکت و توسعه اقتصادی زنان و در نهایت توسعه جامعه را به دنبال دارد. در تاریخ معاصر ایران، به‌ویژه پیروزی انقلاب اسلامی، دوره جنگ تحمیلی و تحولات پس از آن، همیشه شاهد حضور زنان در همه عرصه‌های سیاسی و اجتماعی بوده‌ایم این حضور در مقاطعی بسیار جدی بوده و در دوره‌هایی، ضعیف مشاهده شده است. به رغم تمامی تلاش‌ها و دلایل مختلف در طول تاریخ، زنان هر جا که حضور پیدا کرده‌اند، توانسته‌اند نقش اصلی و تأثیرگذار خود در تمامی مسائل مهم سیاسی و اجتماعی را به خوبی ایفا نمایند؛ اما طی سال‌های اخیر روند مشارکت در برخی تحولات بسیار کم‌رنگ شده است و باید به‌عنوان یک آسیب جدی مورد کاوش علمی قرار گیرد. به گزارش سالیانه مجمع جهانی اقتصاد در سال ۲۰۲۰، رتبه ایران در شکاف جنسیتی از میان ۱۵۳ کشور، در رده ۱۴۸ قرار دارد که در حوزه اقتصادی و سیاسی این رتبه ۱۴۷ و ۱۴۵ و بیانگر فاصله زیاد تا رسیدن به توسعه. از سویی دیگر، در ایران نرخ مشارکت سیاسی ۵ درصد و نرخ مشارکت

چالش بی‌تفاوتی سیاسی (مطالعه موردی: زنان شهرستان شاهین شهر)

اقتصادی ۱۶ درصد است در حالی که هیچ کشور توسعه یافته نمی‌توان یافت که این نرخ کمتر از ۳۰ درصد باشد (کریمی دستتایی، ۱۳۹۸: ۱-۳).

با توجه به این که مشارکت سیاسی از معیارهای مهم و اساسی در ارزیابی و سنجش سطح توسعه در هر جامعه است و با توجه به اهمیت مسئله مشارکت زنان به‌عنوان شهروندان متعهد و مسئول و نقش مؤثری که در تعیین سرنوشت سیاسی، کشورها دارند؛ بنابراین دولت‌ها باید تمام کوشش خود را بکار بگیرد تا با مرتفع ساختن موانع مشارکت زنان، زمینه‌های دستیابی به رشد و شکوفایی جامعه فراهم گردد. هیچ کشوری نمی‌تواند به دنبال توسعه سیاسی باشد، مگر اینکه به اهمیت حضور زنان در همه عرصه‌های سیاسی و اجتماعی توجه کند و تلاش کند تا همه موانع زنان در راستای حضور حداکثری آنان مرتفع گردد. حضور آگاه و مسئول تمام مردم یک جامعه در صحنه‌های سیاسی و مدنی یک پیش شرط مهم برای رسیدن به جامعه دموکرات می‌باشد. همچنین، اگر جامعه‌ای به دنبال پیشرفت سیاسی، اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی است باید در پی افزایش سرمایه‌های انسانی و حضور حداکثری همه اقشار خصوصاً زنان باشد. مطابق اصل بیستم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، همه افراد ملت اعم از زن و مرد یکسان در حمایت قانون قرار دارند و از همه حقوق انسانی، سیاسی، اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی با رعایت موازین اسلام برخوردارند. در اصل بیست و یکم این قانون نیز وظایف دولت در قبال تلاش در راستای احقاق زنان بیان و تأکید شده است که دولت موظف است حقوق زن را در تمام جهات با رعایت موازین اسلامی تضمین نماید. ارزیابی و بررسی برخوردار بودن زنان از حقوق سیاسی و سهم بودن آنان در مشارکت سیاسی و برخوردار بودن از مناصب مهم سیاسی و حضور در کرسی‌های انتخابی و مدیریتی، از برنامه‌های اساسی مهم کشور می‌باشد. شاهین شهر به‌عنوان یک نمونه تیپ یک (مثالی و عالی) شاهد بی‌تفاوتی سیاسی گسترده زنان بوده که به‌عنوان یک مسئله علمی، در ثقل این پژوهش قرار گرفته است. به این دلیل هدف این پژوهش سنجش عوامل مرتبط با بی‌تفاوتی سیاسی زنان است که با روش کمی انجام می‌شود. این پژوهش در پی پاسخگویی به این سؤال اصلی می‌باشد که چه رابطه بی‌تفاوتی سیاسی زنان (به‌عنوان متغیر وابسته) و متغیرهای زمینه‌ای (سن، تحصیلات، تأهل، اشتغال، مذهب، قومیت، درآمد، زبان یا گویش و محل سکونت) می‌باشد؟

۱ - پیشینه پژوهش

درباره موضوع مقاله، پژوهش‌هایی انجام شده است. امام جمعه‌زاده و دیگران (۱۳۹۱) در پژوهشی با عنوان «بررسی و رتبه‌بندی عوامل مؤثر بر بی‌تفاوتی سیاسی در دانشگاه اصفهان با استفاده از تجزیه و تحلیل سلسله‌مراتبی گروهی G-AHP» به اولویت‌بندی علل بی‌تفاوتی سیاسی در دانشگاه اصفهان پرداخته است. وی ابتدا با استفاده از علل بی‌تفاوتی سیاسی مطرح شده توسط هومنز، پرسشنامه مقایسات زوجی استاندارد AHP طراحی و در بین پنج نفر از خبرگان علوم سیاسی توزیع کرد. نتایج حاصل از رتبه‌بندی نظرهای خبرگان، نشان داد که معیار آگاهی سیاسی و زیر معیار مغایرت منافع شخصی با هزینه مشارکت، بیشترین تأثیر را در بی‌تفاوتی سیاسی دارد. جهانگیری و محمدی (۱۳۹۶) در پژوهشی با عنوان «تبیین جامعه‌شناختی رابطه امید سیاسی و بی‌تفاوتی اجتماعی» با مطالعه کاربردی با بهره‌گیری روش پیمایشی نمونه آماری از دانشجویان دانشگاه شیراز به این نتیجه رسیده‌اند که بی‌تفاوتی اجتماعی ۴۰/۵ درصد از دانشجویان در سطح متوسط رو به بالا، ۲۷ درصد بالا، ۱۹ درصد متوسط رو به پایین و تنها ۱۳ درصد از دانشجویان، بی‌تفاوتی اجتماعی‌شان در سطح کمی بوده است. رضایی و دیگران (۱۴۰۰) در پژوهشی با عنوان «تبیین جامعه‌شناختی عوامل مرتبط با بی‌تفاوتی سیاسی با تأکید بر دینداری» به مطالعه کاربردی با بهره‌گیری روش پیمایشی نمونه آماری تعداد ۳۸۵ نفر از شهروندان ۱۸ سال به بالای شهر اهواز پرداخته است، یافته‌های پژوهش وی نشان داده جنسیت، دینداری اعتقادی، پیامدی، متاسکی، عاطفی، تجربی، گرایش به هویت ملی، اعتماد اجتماعی، احساس عدالت اجتماعی و رضایت از کیفیت زندگی با بی‌تفاوتی سیاسی رابطه معنی‌داری دارند و فقط سن با بی‌تفاوتی سیاسی فاقد رابطه معنی‌دار است. بررسی انتقادی پژوهش‌های مذکور و نیز سایر پژوهش‌های مرتبط با بی‌تفاوتی سیاسی و اجتماعی، نشان دهنده آن است که هیچ‌کدام مستقل به بی‌تفاوتی سیاسی زنان نپرداخته‌اند. هر یک از پژوهش‌های موجود معمولاً بر بعدی از ابعاد عوامل مؤثر بر بی‌تفاوتی سیاسی و به مفهوم کلی یا عدم مشارکت تأکید کرده‌اند. به‌علاوه در پژوهش‌های میدانی با تغییرات اوضاع، امکان تغییر یافته‌های جدید وجود دارد. به‌طور کلی بررسی انتقادی پژوهش‌های موجود، بدیع بودن موضوع مقاله حاضر را تأیید می‌کند.

۲ - مبانی مفهومی پژوهش؛ بی تفاوتی سیاسی

بی تفاوتی ترجمه‌ای از واژه‌ی انگلیسی apathy است. این واژه از ریشه کلمه apathia گرفته شده که واژه‌ای یونانی است و نخستین بار به وسیله فلاسفه رواقی برای نشان دادن بی تفاوتی نسبت به چیزی که فرد مسئول آن نیست به کار رفته بود. بعدها این واژه یونانی به زبان فرانسوی برگردانده و apathie خوانده شد پس از این بوده است که در زبان انگلیسی به صورت apathy وارد گردید (نبوی و دیگران، ۱۳۹۲: ۱۳۸).

بی تفاوتی سیاسی را می‌توان بی‌علاقگی یا بی تفاوت بودن نسبت به سیاست ا تعریف کرد (دین، ۱۹۶۵: ۲۱۰). «هاردر^۱ بر این باور است که بی تفاوتی سیاسی می‌تواند شامل بی‌علاقگی، بی تفاوتی رأی دهندگان و بی تفاوتی اطلاعاتی باشد و می‌توان آن را به بی تفاوتی یک فرد و عدم علاقه به شرکت در فعالیت‌های سیاسی دسته‌بندی کرد (هاردر، ۲۰۰۸: ۶۴). «کاپلان^۲ و «بنیامین سادوک^۳ بی تفاوتی را حالتی از نبود احساس درونی و عاطفی، عدم علاقه و درگیری هیجانی نسبت به محیط خود تعریف کرده‌اند. به نظر آنان در انواع خاصی از افسردگی مشاهده می‌شود (سادوک، ۱۳۸۹: ۲۹). «مریفلد^۴ معتقد است بی تفاوتی سیاسی می‌تواند به مشارکت کم رأی دهندگان و رکود در دولت یک ایالت منجر شود (مریفلد، ۱۹۹۳: ۶۶۲). «روزنبرگ^۵ نیز می‌گوید بی تفاوتی سیاسی می‌تواند منجر به از دست دادن دموکراسی شود و به دلیل عدم تعامل سیاسی شخصی می‌تواند آسیب‌های اجتماعی و روانی نیز در پی داشته باشد (روزنبرگ، ۱۹۵۴: ۳۵۲).

بی تفاوتی سیاسی زمانی به بهترین شکل توصیف می‌شود که یک شهروند در نگرش خود نسبت به فعالیت‌های سیاسی مانند انتخاب سیاستمداران، داشتن عقاید و مسئولیت مدنی خود بی تفاوت باشد. بی تفاوتی سیاسی می‌تواند ناشی از عدم درک سیاست و دولت باشد که می‌تواند ارزش رأی دادن را برای آن شخص دشوار کند یا از دیدن منافع و هزینه‌های سیاست‌های دولت که ارائه می‌شود، مشکل ایجاد کند. ممکن است فرد تلاش برای کسب دانش را غیرمنطقی بداند زیرا ظاهراً هیچ سودی برای آن‌ها نخواهد داشت. البته ممکن است فردی کاملاً تحصیل کرده باشد و سیاست را

¹Harder, Joshua
²Harold I. Kaplan
³Benjamin J. Sadock
⁴Merrifield, John
⁵Rosenberg

درک کند و در عین حال عمداً نسبت به آن بی تفاوت باشد. سنجش بی تفاوتی سیاسی کار دشواری است، اگرچه می توان آن را در میزان دانش، فعالیت و مشارکت سیاسی شهروندان مشاهده کرد. دلیل مهم بودن موضوع بی تفاوتی سیاسی، این است که توسعه یک ملت و برای اینکه قوانین آن به بهترین شکل عمل کنند، باید تا حد امکان سطح بالایی از آگاهی سیاسی وجود داشته باشد. این آگاهی سیاسی منجر به این می شود که حاکمان و حکومت شوندگان به عنوان مهارکننده یکدیگر عمل کنند.

بی تفاوتی سیاسی از طریق احساس بی علاقه‌گی یا بی تفاوتی نسبت به سیاست و فعالیت‌های سیاسی ایجاد می شود. این شامل مسئولیت مدنی، مشارکت مدنی و مشارکت در فرآیندهای انتخاباتی است؛ به عبارت دیگر، بی تفاوتی سیاسی در افراد و گروه‌هایی منعکس می شود که مشارکت در نظام سیاسی کشورشان را مفید نمی دانند. بی تفاوتی سیاسی می تواند منجر به مشارکت کم رأی دهندگان، رکود سیاسی و کسری کلی دموکراتیک شود. به عنوان مثال، سطح مشارکت پایین رأی دهندگان می تواند منجر به ارائه نادرست، عدم شفافیت و فساد به دلیل عدم پاسخگویی شود.

۳- روش پژوهش

پژوهش حاضر از نظر هدف کاربردی و از نظر روش توصیفی از نوع همبستگی است. در این پژوهش متغیرهای زمینه‌ای (سن، تحصیلات، تأهل، اشتغال، مذهب، قومیت، درآمد و محل سکونت) و متغیر وابسته بی تفاوتی سیاسی می باشد.

جامعه آماری این پژوهش زنان ۱۸ سال به بالای شهرستان شاهین شهر است که بر اساس اطلاعات جمعیت‌شناسی سازمان آمار کشور در سرشماری سال ۱۳۹۵، ۶۵۷۱۵ نفر بوده است. با توجه به فرمول کوکران حجم نمونه برابر با ۳۸۱،۷۷۴ حدوداً ۳۸۲ نفر می باشد. با توجه به کاربرد تکنیک پرسش‌نامه در این پژوهش از ابزار پرسشنامه محقق ساخته و ساختار یافته برای جمع‌آوری اطلاعات استفاده می شود.

اعتبار پرسشنامه این پژوهش مبتنی بر اعتبار جامعه ناظر علمی می باشد، به همین منظور با مراجعه به متون علمی و تئوری‌های مربوط به موضوع و فرضیات پژوهش، متن پرسشنامه تنظیم گردید و پس از تبادل نظر با صاحب نظران و لحاظ نمودن نظرات ایشان و نهایتاً رفع ابهامات و مطابقت با

جائش بی تفاوتی سیاسی (مطالعه موردی: زنان شهرستان شاهین شهر)

برداشت مورد نظر، متن پرسشنامه در اختیار استادان راهنما و مشاور قرار گرفت و پس از انجام اصلاحات لازم توسط اساتید، روایی محتوای پرسشنامه مورد تأیید نهایی قرار گرفت. برای سنجش پایایی پرسشنامه‌ها تعداد ۳۰ نفر از اعضای نمونه به‌طور تصادفی انتخاب گردید و پرسشنامه‌ها در اختیار آنان قرار گرفت. پس از جمع‌آوری پرسشنامه‌های تکمیل شده، ضریب آلفای کرونباخ با استفاده از نرم‌افزار SPSS محاسبه گردید که به شرح جدول زیر می‌باشد و چون ضریب آلفای کرونباخ به دست آمده (در مورد کل پرسشنامه برابر ۰,۹۸۱) و از ۰,۷ بیشتر است مشخص گردید که پرسشنامه از اعتبار لازم برخوردار است:

جدول ۴-۱: ضرایب آلفای کرونباخ محاسبه شده برای هریک از متغیرها تحقیق

Reliability Statistics	
Cronbach's Alpha	N of Items
.981	82

Case Processing Summary			
		N	%
Cases	Valid	24	80.0
	Excluded ^a	6	20.0
	Total	30	100.0
a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.			

۴- یافته‌های پژوهش

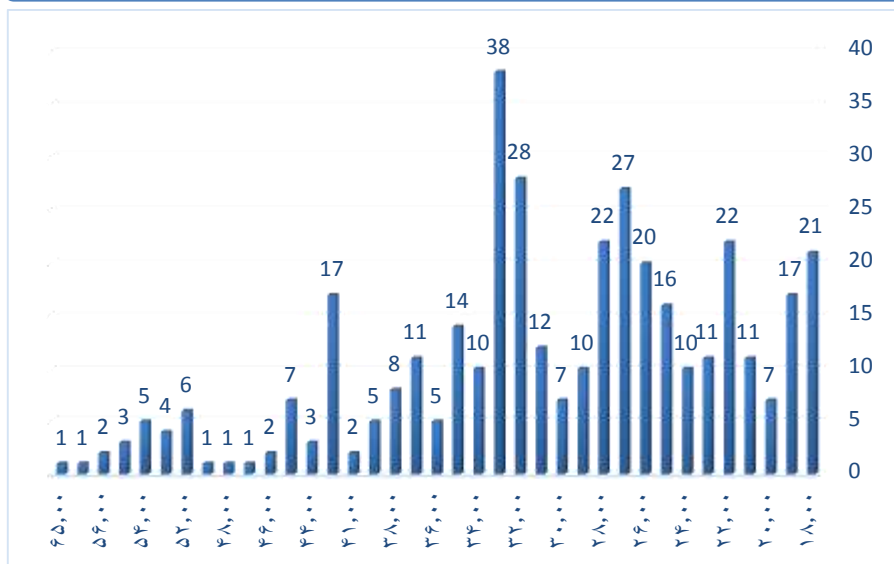
در این قسمت برای هر یک از متغیرها و سازه‌های پژوهش به تفکیک، آماره‌های توصیفی شامل درصد، میانگین، انحراف معیار و غیره ارائه شده است که نتایج به دست آمده به شرح زیر می‌باشند.

۴-۱- سن

با توجه به جدول شماره (۵-۱)، می‌توان گفت از نظر سنی کوچک‌ترین پاسخگو ۱۸ سال و بزرگ‌ترین پاسخگو ۶۵ سال سن دارد؛ میانگین سنی پاسخگویان نیز ۳۱ سال است. جدول ۵-۱. وضعیت سنی پاسخگویان

گویه	فراوانی	کمترین	بیشترین	میانگین	میانه	مد	انحراف معیار
سن	۳۸۸	۱۸	۶۵	۳۱	۳۰	۳۳	۹/۱۴

نشریه علمی بحران پژوهی جهان اسلام

نمودار ۱-۵. وضعیت سنی پاسخگویان

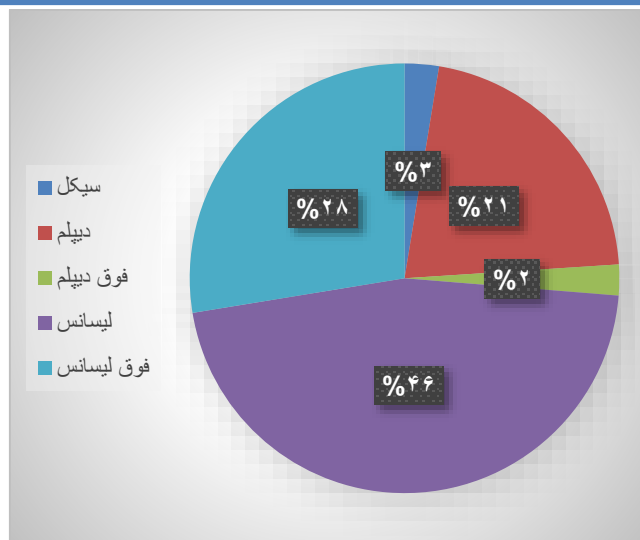
۴-۲- میزان تحصیلات

با توجه به جدول شماره (۲-۵)، از مجموع کل پاسخگو میزان تحصیلات ۱۰ نفر سیکل ۸۳ نفر دیپلم ۹ نفر فوق دیپلم و ۱۷۹ نفر لیسانس و ۱۰۷ نفر فوق لیسانس بوده‌اند، نتایج حاصل نشان می‌دهد که اکثر پاسخگویان لیسانس می‌باشند.

جدول ۲-۵. توزیع فراوانی پاسخگویان برحسب میزان تحصیلات

میزان تحصیلات	فراوانی	درصد معتبر
سیکل	۱۰	۲،۶
دیپلم	۸۳	۲۱،۴
فوق دیپلم	۹	۲،۳
لیسانس	۱۷۹	۴۶،۱
فوق لیسانس	۱۰۷	۲۷،۶
جمع	۳۸۸	۱۰۰

چالش بی تفاوتی سیاسی (مطالعه موردی: زنان شهرستان شاهین شهر)

نمودار ۵-۲. وضعیت تحصیلی پاسخگویان

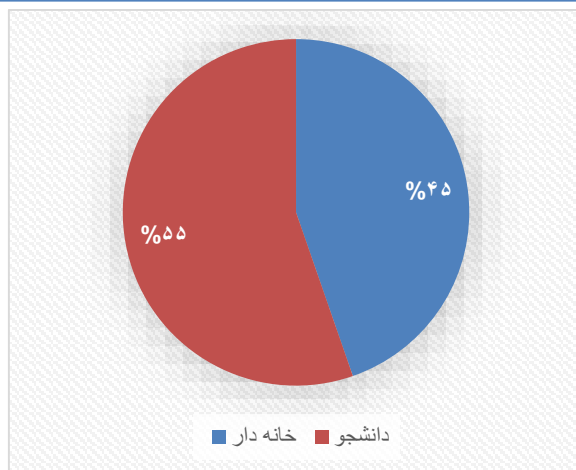
۴-۳- تأهل

بر اساس داده‌های جدول (۳-۵)، از مجموع کل پاسخگویان ۲۴۰ نفر معادل ۶۱٫۹ درصد متأهل و ۱۴۸ نفر معادل ۳۸٫۱ درصد مجرد بوده‌اند که نتایج حاصل نشان می‌دهد اکثر پاسخگویان متأهل هستند.

جدول ۳-۵. توزیع فراوانی پاسخگویان برحسب وضع تأهل

وضعیت تأهل	فراوانی	درصد معتبر
متأهل	۲۴۰	۶۱٫۹
مجرد	۱۴۸	۳۸٫۱
جمع	۳۸۸	۱۰۰

نشریه علمی بحران پژوهی جهان اسلام

نمودار ۳-۵. وضعیت تأهل پاسخگویان

۴-۴-۴ - مذهب

با توجه به جدول شماره (۴-۵)، می‌توان گفت از میان پاسخگویان از مجموع کل پاسخگویان ۳۸۴ نفر معادل ۹۹,۰ درصد شیعه و ۴ نفر معادل ۱,۰ درصد مسیحی بوده‌اند، نتایج حاصل نشان می‌دهد که اکثر پاسخگویان شیعه هستند.

جدول ۴-۵. توزیع فراوانی پاسخگویان برحسب مذهب

مذهب	فراوانی	درصد معتبر
شیعه	۳۸۴	۹۹,۰
مسیحی	۴	۱,۰
جمع	۳۸۸	۱۰۰

جائش بی تفاوتی سیاسی (مطالعه موردی: زنان شهرستان شاهین شهر)

نمودار ۵-۴. وضعیت مذهب پاسخگویان

۴-۵ - شغل

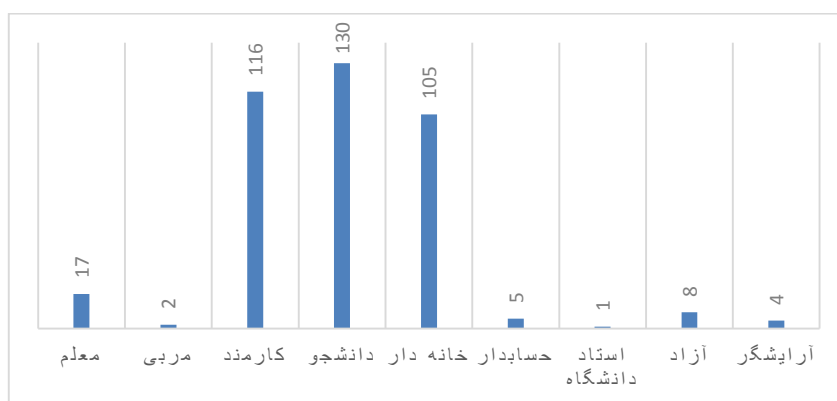
با توجه به جدول شماره (۵-۵)، می‌توان گفت از میان پاسخگویان از مجموع کل پاسخگویان ۴ نفر معادل ۱,۰ درصد آرایشگر، ۸ نفر معادل ۲,۱ درصد آزاد، ۱ نفر معادل ۰,۳ درصد استاد دانشگاه، ۵ نفر معادل ۱,۳ درصد حسابدار، ۱۰۵ نفر معادل ۲۷,۱ درصد خانه‌دار، ۱۳۰ نفر معادل ۳۳,۵ درصد دانشجو، ۱۱۶ نفر معادل ۲۹,۹ درصد کارمند، ۲ نفر معادل ۰,۵ درصد مری، ۱۷ نفر معادل ۴,۴ درصد معلم می‌باشند، نتایج حاصل نشان می‌دهد که اکثر پاسخگویان دانشجو هستند.

مقطع تحصیلی	فراوانی	درصد معتبر
آرایشگر	۴	۱,۰
آزاد	۸	۲,۱
استاد دانشگاه	۱	۰,۳
حسابدار	۵	۱,۳
خانه‌دار	۱۰۵	۲۷,۱
دانشجو	۱۳۰	۳۳,۵
کارمند	۱۱۶	۲۹,۹
مری	۲	۰,۵

نشریه علمی بحران پژوهی جهان اسلام

معلم	۱۷	۴،۴
جمع	۳۸۸	۱۰۰

جدول ۵-۵ توزیع فراوانی پاسخگویان برحسب شغل

نمودار ۵-۵. وضعیت شغلی پاسخگویان

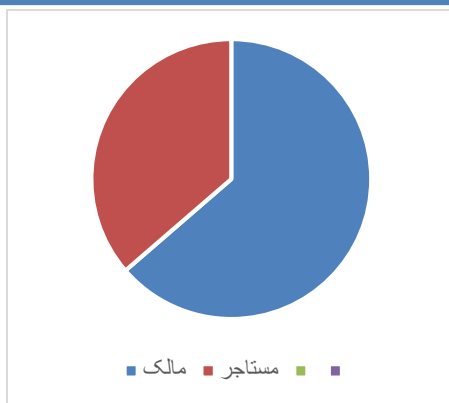
۶-۴ - وضعیت سکونت

با توجه به جدول شماره (۵-۶)، می‌توان گفت در مورد وضعیت سکونت از مجموع کل پاسخگویان ۲۴۷ نفر معادل ۶۳/۷ درصد مالک و ۱۴۱ نفر معادل ۳۶/۳ درصد مستأجر می‌باشند، نتایج حاصل نشان می‌دهد که اکثر پاسخگویان مالک می‌باشند.

جدول ۵-۶. توزیع فراوانی پاسخگویان برحسب وضعیت سکونت

وضعیت سکونت	فراوانی	درصد
مالک	۱	۶۳،۷
مستأجر	۱۴۱	۳۶،۳
جمع	۳۸۸	۱۰۰

جائش بی تفاوتی سیاسی (مطالعه موردی: زنان شهرستان شاهین شهر)

نمودار ۵-۶. وضعیت سکونت پاسخگویان

۴-۷- میزان درآمد

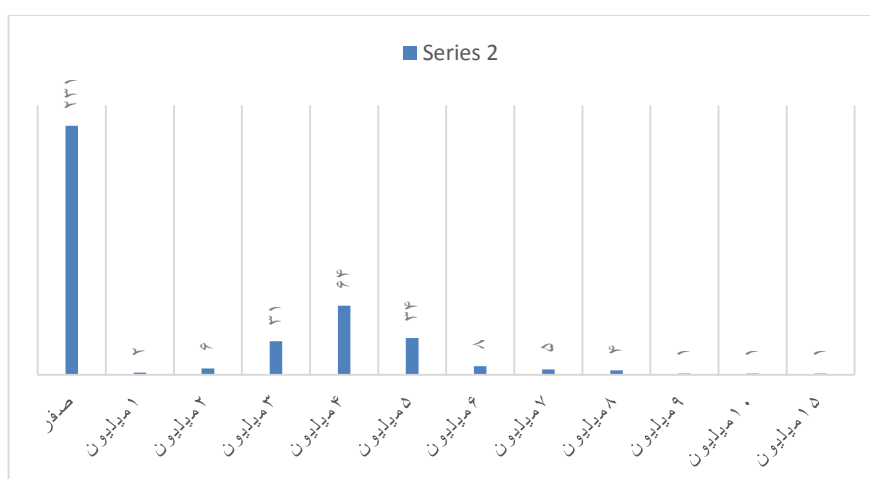
با توجه به جدول شماره (۷-۵)، می‌توان گفت در مورد میزان درآمد از مجموع کل پاسخگویان ۲۳۱ نفر معادل ۵۹,۵ درصد بدون درآمد، ۲ نفر معادل ۰,۵ درصد ۱ میلیون، ۶ نفر معادل ۱۰,۵ درصد ۲ میلیون، ۳۱ نفر معادل ۸ درصد ۳ میلیون، ۶۴ نفر معادل ۱۶,۵ درصد ۴ میلیون، ۳۴ نفر معادل ۸,۸ درصد ۵ میلیون، ۸ نفر معادل ۲,۱ درصد ۶ میلیون، ۵ نفر معادل ۱,۳ درصد ۷ میلیون، ۴ نفر معادل ۱ درصد ۸ میلیون، ۱ نفر معادل ۰,۳ درصد ۹ میلیون ۱ نفر معادل ۰,۳ درصد ۱۰ میلیون، ۱ نفر معادل ۰,۳ درصد ۱۵ میلیون تومان درآمد ماهیانه دارند، نتایج حاصل نشان می‌دهد که اکثر پاسخگویان بدون درآمد ماهانه می‌باشند.

جدول ۵-۷. توزیع فراوانی پاسخگویان برحسب میزان درآمد

میزان درآمد	فراوانی	درصد
صفر	۲۳۱	۵۹,۵
۱ میلیون	۲	۰,۵
۲ میلیون	۶	۱,۵
۳ میلیون	۳۱	۸
۴ میلیون	۶۴	۱۶,۵
۵ میلیون	۳۴	۸,۸
۶ میلیون	۸	۱,۲

نشریه علمی بحران پژوهی جهان اسلام

۱,۳	۵	۷ میلیون
۱	۴	۸ میلیون
۰,۳	۱	۹ میلیون
۰,۳	۱	۱۰ میلیون
۰,۳	۱	۱۵ میلیون
۱۰۰	۳۸۸	جمع

نمودار ۵-۷. وضعیت درآمد پاسخگویان

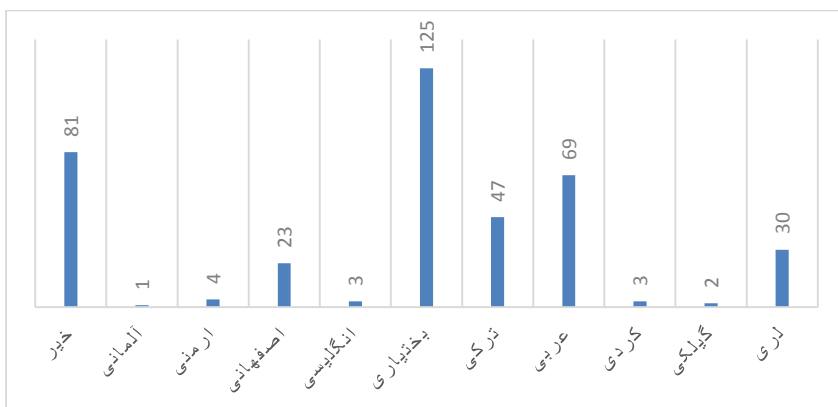
۸-۴- زبان گویش یا لهجه دوم

با توجه به جدول شماره (۵-۸)، می‌توان گفت پاسخگویان در داشتن زبان گویش یا لهجه دوم از مجموع کل ۸۱ نفر معادل ۲۰,۹ درصد به خیر، ۱ نفر معادل ۳ درصد به آلمانی، ۴ نفر معادل ۱,۰ درصد به ارمنی، ۲۳ نفر معادل ۵,۹ درصد به اصفهانی، ۳ نفر معادل ۰,۸ درصد به انگلیسی، ۱۲۵ نفر معادل ۳۲,۲ درصد به بختیاری، ۴۷ نفر معادل ۱۲,۱ درصد به ترکی ۶۹ نفر معادل ۱۷,۸ درصد به عربی، ۳ نفر معادل ۸ درصد به کردی، ۲ نفر معادل ۰,۵ درصد به گیلکی، ۳۰ نفر معادل ۷,۷ درصد به لری اذعان کرده‌اند، نتایج حاصل نشان می‌دهد که اکثر پاسخگویان در مورد زبان گویش یا لهجه دوم به بختیاری اشاره کرده‌اند.

چالش بی تفاوتی سیاسی (مطالعه موردی: زنان شهرستان شاهین شهر)

جدول ۵-۸. توزیع فراوانی پاسخگویان برحسب زبان گویش یا لهجه دوم

زبان گویش یا لهجه دوم	فراوانی	درصد
خبر	۸۱	۲۰٫۹
آلمانی	۱	۳
ارمنی	۴	۱٫۰
اصفهان‌ای	۲۳	۵٫۹
انگلیسی	۳	۰٫۸
بختیاری	۱۲۵	۳۲٫۲
ترکی	۴۷	۱۲٫۱
عربی	۶۹	۱۷٫۸
کردی	۳	۰٫۸
گیلکی	۲	۰٫۵
لری	۳۰	۷٫۷
مجموع	۳۸۸	۱۰۰

نمودار ۵-۸. وضعیت زبان گویش یا لهجه دوم پاسخگویان

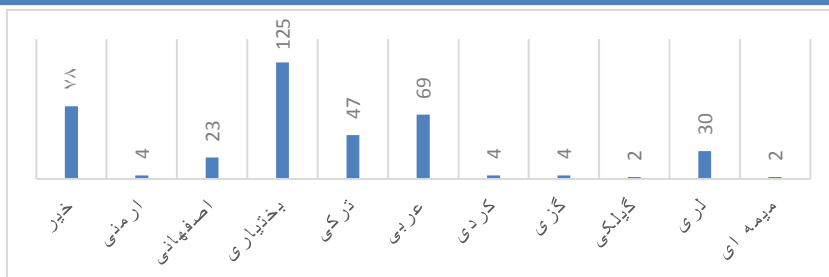
۴-۹- زبان گویش یا لهجه دوم والدین

با توجه به جدول شماره (۵-۹)، می توان گفت پاسخگویان در داشتن زبان گویش یا لهجه دوم از مجموع کل پاسخگویان ۷۸ نفر معادل ۲۰,۱ درصد به خیر، ۴ نفر معادل ۱,۰ درصد به ارمنی، ۲۳ نفر معادل ۵,۹ درصد به اصفهانی، ۱۲۵ نفر معادل ۳۲,۲ درصد به بختیاری، ۴۷ نفر معادل ۱۲,۱ درصد به ترکی، ۶۹ نفر معادل ۱۷,۸ درصد به عربی، ۴ نفر معادل ۱,۰ درصد به کردی، ۴ نفر معادل ۱,۰ درصد به گزی، ۲ نفر معادل ۰,۵ درصد به گیلکی، ۳۰ نفر معادل ۷,۷ درصد به لری، ۲ نفر معادل ۰,۵ درصد به میمه‌ای اذعان کرده‌اند، نتایج حاصل نشان می‌دهد که اکثر پاسخگویان در مورد زبان گویش یا لهجه دوم والدین به بختیاری اشاره کرده‌اند.

جدول ۵-۹. توزیع فراوانی پاسخگویان برحسب زبان گویش یا لهجه دوم والدین

زبان گویش یا لهجه دوم	فراوانی	درصد
خیر	۷۸	۲۰,۱
ارمنی	۴	۱,۰
اصفهانی	۲۳	۵,۹
بختیاری	۱۲۵	۳۲,۲
ترکی	۴۷	۱۲,۱
عربی	۶۹	۱۷,۸
کردی	۴	۱,۰
گزی	۴	۱,۰
گیلکی	۲	۰,۵
لری	۳۰	۷,۷
میمه‌ای	۲	۰,۵
مجموع	۳۸۸	۱۰۰

چالش بی تفاوتی سیاسی (مطالعه موردی: زنان شهرستان شاهین شهر)

نمودار ۵-۹. وضعیت زبان گویش یا لهجه دوم والدین پاسخگویان

۴-۱۰- تحلیل استنباطی بر اساس آزمون پیرسون

جدول ۵-۱۰: آزمون پیرسون بین تأهل، مالکیت و مذهب و بی تفاوتی سیاسی زنان شاهین شهر

متغیر مستقل	وابسته	سطح معناداری	ضریب همبستگی T
تأهل	بی تفاوتی سیاسی در بین زنان شاهین شهر	۰/۵۷۳	-۰/۷۸۱
مالکیت	بی تفاوتی سیاسی در بین زنان شاهین شهر	۰/۰۹	۰/۰۵۴
مذهب	بی تفاوتی سیاسی در بین زنان شاهین شهر	۰/۸۲۳	۱/۳۷

بر طبق جدول (۵-۱۰) از آنجایی که سطح معناداری برابر با ۰,۵۷۳ است و از ۰,۰۵ بزرگتر است پس بین دو متغیر تأهل و بی تفاوتی سیاسی در بین زنان شاهین شهر رابطه معناداری وجود ندارد. از آنجایی که سطح معناداری برابر با ۰,۰۹ است و از ۰,۰۵ بزرگتر است پس بین دو متغیر مالکیت سکونت و بی تفاوتی سیاسی در بین زنان شاهین شهر رابطه معناداری وجود ندارد. از آنجایی که سطح معناداری برابر با ۰,۸۲۳ است و از ۰,۰۵ بزرگتر است پس بین دو متغیر مذهب و بی تفاوتی سیاسی در بین زنان شاهین شهر رابطه معناداری وجود ندارد.

نشریه علمی بحران پژوهی جهان اسلام

جدول ۵-۱۱: آزمون پیرسون بین سن و درآمد و بی تفاوتی سیاسی زنان شاهین شهر

متغیر مستقل	متغیر وابسته	سطح معناداری	ضریب پیرسون
سن	بی تفاوتی سیاسی در بین زنان شاهین شهر	۰/۲۵۹	۰/۰۵۸
درآمد	بی تفاوتی سیاسی در بین زنان شاهین شهر	۰/۸۸۹	-۰/۰۷۵

بر طبق جدول (۵-۱۱) از آنجایی که سطح معناداری برابر با ۰,۲۵۹ است و از ۰,۰۵ بزرگ تر است پس بین دو متغیر سن و بی تفاوتی سیاسی در بین زنان شاهین شهر رابطه معناداری وجود ندارد، همچنین از آنجایی که سطح معناداری برابر با ۰,۸۸۹ است و از ۰,۰۵ بزرگ تر است پس بین دو متغیر درآمد و بی تفاوتی سیاسی در بین زنان شاهین شهر رابطه معناداری وجود ندارد.

نتیجه گیری

در این پژوهش که با هدف شناسایی و همبستگی آماری عوامل تأثیرگذار در بی تفاوتی و انفعال سیاسی زنان در جامعه (مطالعه موردی شهرستان شاهین شهر) با کمک منابع و یافته‌های پیمایشی انجام شد، در پی بررسی بی تفاوتی سیاسی (متغیر وابسته) در زنان بالای ۱۸ سال شاهین شهر با متغیرهای زمینه‌ای (سن، تحصیلات، تأهل، اشتغال، مذهب، قومیت، درآمد و محل سکونت) نتایج نشان داد از نظر سنی کوچک‌ترین پاسخگو ۱۸ سال و بزرگ‌ترین پاسخگو ۶۵ سال سن دارد؛ میانگین سنی پاسخگویان نیز ۳۱ سال است. اکثر پاسخگویان لیسانس می‌باشند. از مجموع کل پاسخگویان ۲۴۰ نفر معادل ۶۱,۹ درصد متأهل و ۱۴۸ نفر معادل ۳۸,۱ درصد مجرد بوده‌اند. اکثر پاسخگویان شیعه هستند. همچنین بین بی تفاوتی سیاسی (متغیر وابسته) در زنان بالای ۱۸ سال شاهین شهر با متغیرهای زمینه‌ای (سن، تحصیلات، تأهل، اشتغال، مذهب، قومیت، درآمد و محل سکونت) رابطه معناداری یافت نشد. نتایج پژوهش حاضر در سطح خرد در شهر شاهین شهر قابل تعمیم بوده است و در صورت نیاز و به تعمیم به در سطح کلان (استانی و ملی) نیاز به احتیاط و دانش کافی این کار در سطح کلان است.

چالش بی‌تفاوتی سیاسی (مطالعه موردی: زنان شهرستان شاهین شهر)

منابع و مآخذ

- امام جمعه زاده، سید جواد و دیگران. (۱۳۹۱). بررسی و رتبه‌بندی عوامل مؤثر بر بی‌تفاوتی سیاسی در دانشگاه اصفهان با استفاده از تجزیه و تحلیل سلسله مراتبی گروهی G-AHP. *دانش سیاسی و بین‌المللی* (۲)، ۷۰-۵۵.
- جهانگیری، جهانگیر و محمدی، نسرین. (۱۳۹۷). تبیین جامعه‌شناختی رابطه امید سیاسی و بی‌تفاوتی اجتماعی - مورد مطالعه: دانشجویان دانشگاه شیراز. *مطالعات و تحقیقات اجتماعی در ایران*، ۷ (۰)، ۱۵۰-۱۲۷.
- دال، رابرت آلن. (۱۳۶۴). *تجزیه و تحلیل جدید سیاست*. ترجمه حسین ظفریان تهران؛ نشر حسین ظفریان. رضایی، فرامرز، چیت‌ساز، محمدعلی و بهیان، شاپور. (۱۴۰۰). تبیین جامعه‌شناختی عوامل مرتبط با بی‌تفاوتی سیاسی با تأکید بر دین‌داری مورد مطالعه: شهروندان شهر اهواز، پژوهش‌های جامعه‌شناختی، ۱۵ (۱)، ۲۹-۷.
- کریمی دستنایی، طاهره. (۱۳۹۸). *شناخت شکاف جنسیتی ۲۰۲۰ در ایران و جهان*. تهران؛ معاونت بررسی‌های اقتصادی اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی.
- نبوی، عبدالحسین، نواح، عبدالرضا و امیرشیرزاد، نرگس. (۱۳۹۲). بررسی عوامل مؤثر بر بی‌تفاوتی اجتماعی، مورد مطالعه: شهروندان ۱۸ سال به بالای شهر دزفول. *جامعه‌شناسی ایران*، ۵ (۳)، ۱۶۱-۱۳۲.
- Dean, Dwight G. (1965). Powerlessness and Political Apathy. *Social Science*. Vol.40, No.4, PP. 208-213.
- Harder, Joshua. (2008). Why Do People Vote? A Psychological Analysis of the Causes of Voter Turnout. *Stanford Journal of Social Issues*. 64, No. 3, pp. 525-549.
- Merrifield, John. (1993). The Institutional and Political Factors that Influence Voter Turnout. *Public Choice*, PP.657-667.
- Rosenberg, Morris. (1954). Some Determinants of Political Apathy. *The Public Opinion Quarterly*, Vol.18, PP. 349-366.
- Tuccinardi, Domenico. (2014). *International Obligations for Elections; Guidelines for Legal Frameworks*, International IDEA (Institute for Democracy and Electoral Assistance): Stockholm, Sweden.